

Geestelijke beïnvloeding door geneeskunst

De laatste jaren worden we overspoeld door een vloed van òalternatieve geneeswijzenö: acupunctuur, yoga, homeopathie, speciale diëten. Veel christenen zijn ernstig bezorgd over de opmars van alternatieve geneeswijzen. Ze wijzen op de heidens religieuze achtergronden van yoga en acupunctuur. Wie zich laat behandelen door een acupuncturist, of yoga-oefeningen doet om zijn rugpijn kwijt te raken, zou zich bloot stellen aan besmetting met demonische machten! Aan de andere kant mogen sommige alternatieve geneeswijzen zich juist verheugen in de waardering van veel christenen. Dat geldt vooral van sommige ònatuurgeneeswijzenö. Wat ònatuurlijkö is, is volgens sommigen bijna per definitie goed en zelfs christelijk. Voor velen is de homeopathie christelijker dan de officieel erkende geneeskunde, omdat de homeopathie niet een ziek deel van de mens, maar de gehele mens zegt te behandelen.

Geestelijk neutraal?

De acupunctuur, overgewaaid uit China, heeft een eeuwenoude godsdienstige achtergrond. De meeste westerse acupuncturisten aanvaarden de praktijk van het naalden prikken als experimenteel gegeven en verwerpen de godsdienstige achtergrond. Is de behandeling door een acupuncturist die de godsdienstige verklaring verwerpt, toch een geestelijk geladen behandeling die de patiënt besmet met heidendom en occulte machten? De yoga-oefeningen die in het westen als een soort heilgymnastiek worden gepropageerd, hebben een oosterse godsdienstige achtergrond. Maar als een groep bejaarden in Nederland die oefeningen doet om de gewrichten soepel te houden, onder leiding van een fysiotherapeute die niets moet hebben van oosterse religies, raken deze bejaarden dan tegen wil en dank besmet met hindoeïstische mystiek? In vergelijking met acupunctuur en yoga-oefeningen lijken sommige natuurgeneeswijzen en de moderne medische wetenschap geestelijk òneutraalö. Maar is dat zo? Wat gaat er om in iemand die bang is voor kanker en daarom het Moermandieet volgt? Zeer veel tijd en energie moet gestoken worden in het bereiden van de maaltijden. Op logeerpartij bij een kennis moet een fles bietensap mee, want anders gaat er iets mis. In deze zorg voor je maaltijden en je lichaam, raak je lagen in je persoonlijkheid waarin ook religieuze gevoelens wortelen. Het lijkt me niet eenvoudig om geestelijk onaangedaan te blijven bij het volgen van zo'n dieet...

Is de medische wetenschap zoals die aan de universiteiten gedoceerd en beoefend wordt, geestelijk wel zo neutraal als zij wil lijken? Staat zij niet in dienst van een bepaalde ògeloofsovertuigingö? In dienst van het geloof in het menselijk kunnen en kennen? In het ziekenhuis op bezoek bij een stervende maakte ik het meer dan eens mee, dat het sterfbed in een niet gebruikte badkamer werd gereden. Er was geen kamer waarin je rustig kon sterven. In de ògeloofsovertuigingö van zo'n ziekenhuis was kennelijk geen plaats voor de dood. Waarom wordt aan een doodzieke patiënt voor duizenden guldens aan medicijnen, apparatuur en werkuren besteed, terwijl het zijn lijden alleen maar rekt en niemand serieus gelooft in zijn herstel? Natuurlijk, wat op de intensive care afdeling van een modern ziekenhuis wordt gedaan met een doodzieke patiënt, heeft officieel niets van doen met de heidense ritën en magie. Alles wat daar gebeurt is zuiver wetenschappelijk. Maar is het wetenschappelijk medisch bedrijf wel zo zuiver? Ademt ook de moderne geneeskunde niet een geestelijke sfeer waardoor je besmet kunt raken? Ik denk van wel. De wetenschappelijke geneeskunde heeft zijn ògeloofsbelijdenisö. Zij staat in dienst van het geloof in de mens die in principe alles kan verklaren en alles kan beheersen. In dit geloof kan de dood alleen maar een nederlaag zijn die zo lang mogelijk moet worden uitgesteld.

Een christelijke visie

Een christen leeft vanuit het geloof in de overwinning die Jezus Christus in zijn kruisdood en opstanding heeft behaald op het rijk der duisternis (zie Col. 2:15). Deze overwinning stelt ons in een vrijheid. We behoeven niet voortdurend bang te zijn voor de duivel. Sommige christenen ontwaren overal vormen van occultisme en demonische machten. Zo'n angst voor de duivel kan het karakter krijgen van een ontkenning van de overwinning van Christus! Behoeven we daarom niet meer op onze hoede te zijn voor demonische machten? Zeker wel. Maar als we door geloof het eigendom zijn van Christus en leven in de sfeer van zijn overwinning, behoeven we niet bang te zijn dat de naald van een acupuncturist of de ontspanningsoefening tijdens fysiotherapie ons van Christus aftrekt. Evenmin als de slangetjes en elektrische draadjes op de intensive care! We moeten op de hoede zijn voor datgene uit de sfeer van de gezondheidszorg wat beslag legt op ons hart, ons denken en voelen. De één zal geestelijk wel en de ander niet een Moermandieet kunnen volgen. Zodra zo'n dieet een cultus wordt, gedreven door de angst voor kanker, ben je geestelijk in de gevarezone.

Veel beoefenaars van alternatieve geneeswijzen werken in de sfeer van persoonlijke beïnvloeding, waarbij zaken als wederzijdse sympathie, gevoeligheid en openheid een grote rol spelen. In deze sfeer moet je als christen op je hoede zijn voor geestelijke beïnvloeding. Persoon en levensovertuiging van de genezer - of dat nu een alternatieve genezer is of een hoogleraar in de cardiologie - zijn van beslissend belang, zodra een medische behandeling het karakter krijgt van jezelf geestelijk aan iemand toevertrouwen.

Olof de Vries